

Spoštovani romarji, dragi bratje in sestre, Bogu hvala za vse srčne vzgibe, ki so nas danes pripeljali na Brezje, h Kraljici miru! Če smo tu, pomeni, da nam ni vseeno. Priklicala nas je ljubeča skrb za naš narod, žeja po miroljubnem sožitju in sočutju med nami, potreba po obžalovanju slehernega trpljenja, po spominjanju vseh žrtev, po iskreni želji za odpiranje polni resnici o preteklem in sedanjem dogajanju. Najbrž vsi slutimo, da je povezanost v Ljubezni edini preobrat, edina revolucija, ki nas lahko reši.

Po sedemdesetih letih se zdi, da postajajo zidovi med nami še višji in debelejši. *A vsaka ločenost je lahko tudi povezanost. Jetnika, ki sta zaprta v sosednjih celicah, se sporazumevata s trkanjem po steni. Stena ju ločuje, hkrati pa je tista, ki jima omogoča, da komunicirata.* Kaj bi si lahko s trkanjem po stenah končno povedali sprti slovenski bratje? Morda najprej to, da nam je vsem skupaj globoko žal. Da so posledice vojne strahotne, za vse. Ostajajo zmaličena telesa in ranjene duše. Še vedno naši rojaki brezimni ležijo pobiti in zasuti v jamah, drugi životarijo s pobitimi srci. Ko se bomo lahko skupaj zjokali, ko se nas bo dotaknila zavest skupne človeškosti in nas povezalo domoljubje, bomo začeli spoštljivo poslušati drug drugega in zidovi bodo začeli izginjati. Saj smo *zasnovani in rojeni za občestvo* in za svoj razcvet vsi potrebujemo prijateljstvo. Zato sta, kot vsaka bolečina, tudi naša razdeljenost znamenje skrivnostne rasti življenja in priložnost za novo obdobje miru in edinosti. *Ni nam treba čakati, da bo vse porušeno, preden bomo končno začeli misliti in ljubiti.*

Papež Frančišek je razglasil jubilejno leto usmiljenja – kot nalašč za nas. Usmiljenje je vrlina, ki ne odpravlja krivde, premaguje pa zamero, ne ukinja spomina, ampak jezo, ne odpravlja boja, presega pa sovraštvo z ljubeznijo do človeka. Blagor njim, ki se bojujejo z usmiljenjem v srcu! Odpustiti ne pomeni pozabiti na žrtve in na potreben boj proti zlu. Bog nas kliče, da zavračamo vse, kar povzroča trpljenje in

uničevanje in vabi k spoštovanju in varovanju spomina na vsako človeško življenje. Občutljivo ravnanje drug z drugim nam narekuje sam Bog, ko se nam pokaže le v obličju trpečega Sina na križu. Šele ko bodo obličja vseh žrtev oživila v naših srcih, jih bomo lahko tudi dostojno pokopali.

Pobude pod naslovom *Resnica in sočutje* na mnoge načine gojijo kulturo spominjanja, izrekanja, premišljevanja, upodabljanja, prebolevanja težkih vojnih in revolucionarnih ran. So poziv k premagovanju ravnodušnosti in poziv k pogumu – videti: videti, da smo ranjeni in ranljivi ljudje in si pustiti da se nas rane dotaknejo. *Videti vse stvari, mnoge spregledati, maloštevilne popraviti*, kot pravi sveti Bernard. Spremljamo let 70-ih klekljanih golobov po Sloveniji, čakajo nas slikarske razstave, niz pogovorov ob okroglih mizah, pridružimo se lahko varuhom spomina in vseposvojitvi. Vabljeni smo na koncert z naslovom Rože sočutja, k svetim mašam k uršulinkam, na Zaplaz, pred Hudo jamo, v Kočevski Rog, k blagoslovu kapelice v Kamniku in vseh grobišč, na Žale k lipi sprave. Prisluhnilimo Pasijonkam v Škofji Loki, predvsem pa še bolj odprimo srce trpečemu človeku v nas in ob nas.

Bistvo zdravljenja bo vedno molitev. Zbrani smo pri Mariji Pomagaj. Naj se njen mir, ponižna izročitev in brezmejno zaupanje v Božjo dobroto širijo tudi na nas. Naj nam Marija pomaga, da bomo kljub vsemu hudemu spet celi in pomirjeni!